

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom

za celo leto 3 glid. — kr.

„ pol leta 1 „ 60 „

„ četrt leta — „ 80 „

Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Kaj pomeni razsajanje dijakov v Gradcu?

Nič veselega, ampak za katoliško Avstrijo mnogo žalostnega. Kajti, če se na visokih šolah učeča mladina kaže tako surova, brezurna in neavstrijska, kakor pretečene dni v Gradcu, potem se je za našo prihodnost resnobno bati. Tako popačena mladost bo nam težko kedaj dala pridnih uradnikov, oficirjev in sploh avstrijskih domorodcev. Toda nagledimo si naj prvlje, kar se je zgodilo.

Pred nekolikimi tedni je prišel v Gradec na svojo posestvo španski princ Alfonzo s svojo ženo Marijo Blanko. Alfonzo je brat španskega pravega kralja Karla VII., ki se sedaj vojskuje za svojo kraljestvo. Marija Blanka pa je sestra žene nadvojvode Karola Ludvika, brata našega cesarja. Tedaj je Alfonzo svak nadvojvode in pa sorodnik in gost svetlega cesarja.

Don Alfonzo in njegova žena sta pobožna Katoličana. Vsaki dan sta se peljala k sv. meši v stolni cerkvi. Ko sta se 27. aprila ob 10. uri zopet mudila v cerkvi, udere za njima druhal nesramnih žensk pa laških dijakov. Nesramno nju začnejo na svetem mestu psovati, suvati in zbijati. Sedaj stopita iz cerkve. Ali tukaj nju sprejmejo nemški dijaki s strahovitim kričanjem: na tla s tolovaji, proč s požigaleci! Niso nju pustili do kočije. Kočijaša so na tla potegnili, konje pa za brzde držali. Policije ni bilo videti nikder, kakor da bi se bilo vse poprej pogovorilo. Cele $\frac{3}{4}$ ure je ovo zaničevanje cesarjevih sorodnikov in gostov trpelo in sicer komaj 50 stopinj od c. k. namestnije, prav za prav pod oknom c. k. namestnika. Naposled pride nekoliko policistov in odpre pot skozi rogovileže. Na večer pa je više 300 dijakov in več 1000 postopačev, tudi c. k. profesorji so bili zraven, šlo pred stanovanje don Alfonzevo. Tukaj so strahovito kričali in razsajali. Celó v hišo bi bili udrli, ako njim nebi policisti tega srečno zabranili. Nekoliko dijakov so morali zapreti.

Don Alfonzo pa ni bil voljen zavolj dijakov pogrešati sv. meše. Zato se poda drugi dan zopet ob 10. uri v stolno cerkvo. Ali dijaki so bili zopet zbrani. Nekateri so Alfonza v cerkvi s palicami in pestmi napadali. Izstopivši s svojo ženo iz cerkve se ni hotel iz mesta ganiti, dokler niso vojaki z nataknenimi bajoneti in oddelek husarjev ves prostor pobrisali nesramnih rogoviležev. Tudi na večer so morali vojaki varovati poslopje, kder njih je bilo 52 ranjenih. Dijaki in njihovi pomagači so namreč kamenje metali na vojake.

Tako daleč je tedaj prišlo pri nas, da se liberalne druhal še vojakom komaj umaknejo in celo ude cesarske rodbine napadajo! To je moralo svetlega cesarja hudo žaliti, kedar se njim je telegrafiralo v Dalmacijo!

Kaj pa tedaj ono nesramno razsajanje dijakov pomeni? To nam bode razvidno, če pomislimo, kdo ga je zakrivil. Dijaki si kaj takega niso sami domislili. Bili so nahujskani in našuntani od pruskih prijateljev med nami, od frajmaurerjev, liberalnih profesorjev in poslancev in novin. To dodaja celo uradni list „Gratzer Zeitung.“ Pruski Bismark preganja sv. Cerkvo in vse njene zagovornike. Med temi je kralj Karl VII. naj prvi, ki bode sv. Očetu gotovo pomagal, brž ko se polasti cele Španije. Zato mu Bismark nasprotuje, kder le zamore. Njegovega brata Alfonza je v naših večjidel od Prusov podmitanih liberalnih novinah dal hudo zasramovati kot tolovaja in požigalca. To vse so dijaki brali dan za dnevom. Na skrivnem so hujskali brezštevni prusaki med nami. Celó v deželno zbornico se je predrznilo pokazati se brezsravno prusačenje. Baron Rast, iz nemškega „rajha“ doma in sam judovske krvi prišlec in naselnik med nami, je hotel c. k. namestnika drzno prašati: ali nebi vlada voljna bila, don Alfonza iz Gradca izgnati. Nemškutarske Sl. Bistričane in Sl. Gračane je sedaj lahko sram, da so takega poslanca pobrali! Deželni glavar ni dovolil prašanje staviti. Drugi dan pa so dijaki začeli razsajati.

Dijaki bili so tedaj nahujskani in sicer od pruskih prijateljev, od sovražnikov sv. katoliške Cerkve in naše cesarske rodbine. To je žalosten pomen dijaškega razsajanja v Gradu. Ono kaže, da se nam učeča mladež čedalje bolj v pruski tabor, na prusko stran vabi in zapeljuje. Drugič, da se čedalje bolj sovražna kaže sv. katoliški Cerkvi. Tretjič, da se pri njej čedalje bolj zgublja spoštovanje do cesarske rodbine, in da se njej avstrijska zavest duši in mori. In če se v tej reči vse pusti, kakor sedanjio liberalno ministerstvo ravna in gospodari, kako bo pri nas v 10—20 letih, ko bodo ti zapeljani mladenči morebiti visoki uradniki, oficirji? itd. Poslednji čas je, da se temu v okom prihajati začne.

Cerkvene zadeve.

Zakrament sv. firme bodo naš milostljivi knez in škof delili: v Tinji 24. avgusta; v St. Venčeslunu 25. avgusta; na Prihovi 26. avgusta; v Čadramu 27. avgusta; v Zrečah 28. avgusta; v Konjicah 29. avgusta; v Špitaliču 30. avgusta; v Ločah 31. avgusta; v Makolah 1. septembra in v Najšpergu 2. septembra.

B. Vprašanje do odbora družbe duhovnikov Lavantinske škofije. Pri ustanovanju družbe duh. Lav. škofije je bilo sklenjeno, da se mesto gotovine bodo sprejemale tudi delnice banke „Slovenije“ in sicer pod to pogodbo, da vsa doplačila zadevajo lastnika delnic, t. j. njega, na katerega ime se delnica glasi.

Vzeme li družba doplačane delnice zopet nazaj ali ne?

Zvonar Samasa mlajši v Ljubljani je postal hud liberallec, nemškutar in nasprotnik slovenskega ljudstva. Zato pa mu nobena slovenska fara neče več dati dela in zaslužka. Ker nima dela, zato namerjava večidel delavcev izpustiti in zvonarno zapreti. To si naj naši nemškutarski trgovci, obrtniki, krčmarji, mesarji in kramarji zapišejo za ušesa. Slovenci bodemo, če le mogoče, zopet le pri Slovencih kupovali. Roka roko umije. —

Procesija na sv. Višarje gre v soboto 15. maja iz Gradea, pride 16. maja v Lankovce, 17. maja v Velkovec, 18. maja čez Celovec v Marija-Rajn, 19. maja v Loče in 20. maja na sv. Višarje. Poidoč se bodo cerkve za sveto leto odmenjene obiskovale in svetoletne molitve opravljale. V soboto 22. maja se romarji vračajo na železnico v Belaku in se peljajo domu.

Sv. Mohorja in Fortunata, učenca sv. evangelista Marka, častimo Slovenci v naši lavantinski škofiji na 5 mestih. 1. v farni cerkvi v Gornj. Gradu, 2. v podružnici v Šoštajnu, 3. v podruž-

nici Vranske farne cerkve v Stopniku, 4. na stari sv. gori v Podsredi in 5. v podružnici v Šetalah.

Katekizem za sv. leto je že nčakal 5. natis, ki bo tudi skoro razprodan. Okoli 6000 iztisov slovenskih se je spečalo. Nemških se je razprodalo 1000 iztisov.

Moliti za škofa je na Pruskem prepovedano. Ker je Münsterski škof zavolj sv. vere v ječo zaprt, zato je njegov začasni nadomestnik ukazal po sv. meši moliti 1 očenaš in češčena si Marija. Ali Prus tega ne trpi, ter je moliti prepovedal.

2 franciskana so Prusi zapreti dali, ker sta po stari navadi nekemu sosednemu fajmoštru šla pomagat god farnega patrona obhajati! No, to je čudna svoboda!

Gospodarske stvari.

Koliko škode delajo vrtni ali poljski polži?

Neki naravoslovec je hotel škodo, katero imenovani polži na mladih vrtnih in poljskih sadežih delajo, bolj natanko poizvedeti in določiti. V ta namen je vzel 12 vrtnih ali poljskih polžev, tako imenovanih slinovcev in jih je opazoval. Kaj mislite, kaj je našel? Našel je, da je vsaki polž v 24 urah poprek 14 santigramov, t. j. $1\frac{1}{2}$ santigrama več, kakor sam na sebi tehta, ($12\frac{1}{2}$ santigramov), požrl. To je strahovita požrešnost! Mislite le, ko bi vol, ki 10 centov vaga v enem dnevu $11\frac{1}{2}$ centa krme potreboval, kam bi prišli? Iz tega je pač razvidno, kako neizmerno škodo ti požeruhi od spomladi do pozne jeseni delajo. Pa ne le da so polži strahovito požrešni, tudi množijo se tako silno, kakor malokteri drugi mrčes. Navadno se računi, da polž v večkratnih tedenskih obrokih med letom 400 jaje položi, tako, da se polži, katerih je bilo na njivi prej le 1000, v jednem letu na 500 milijonov zaredijo. In če dalje še premislimo, da se polži najrajši mehkih korenin raznih rastlin lotijo in da morajo vsled tega rastline poginiti, tako se nam njihova škodljivost še le v pravi luči pokaže. Praša se tedaj kako je tem požrešnim škodljivcem v okom priti. Pobiranje je gabno in tudi le malo izda. Tu moramo živlice na pomoč poklicati in sicer so zopet ptice naše najboljše pomočnice. Na prvem mestu zaslužijo race vse priporočbe. Prvikrat seveda jih mora človek sam na polžev grede ali njive zagnuti, da zvejo, kje je kaj sladčice za nje. Drugo in vse slednje krati pa že komaj čakajo, da se iz hleva izpustijo, da letijo na dotično mesto se polžev past. Tako je v kratkih dneh greda, vrt, njiva polžev otrebljena. Dokler je še kaj polžev se tudi ni bati, da bi se race sočivja ali sadežev lotile, tedaj se brez skrbi na grede pustijo. Tudi